

Forslag til Lov om Kirke- og Skolevæsen i Grønland og

Forslag til Lov om Byggeforetagender for Metropolitanskolen og Universitetet.

Ved Skrivelse af Dags Dato har jeg fra Finansministeren modtaget Underretning om, at han ønsker her i Tinget at fremsætte:

Forslag til Lov om Stempelfrihed for de af Arbejdernes Livsforsikringselskab udstedte Policier samt

Forslag til Lov om midlertidigt Lønningstillæg for Finansaaret 1905—06.

Udenfor Dagsordenen har Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet Ordet for at fremsætte de nu anmeldte Lovforslag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (*Enevold Sørensen*): Jeg skal herved tillade mig at fremsætte Forslag til Lov om Kirke- og Skolevæsen i Grønland. Dette Lovforslag tilsigter en Række Foranstaltninger til Fremme af det kirkelige Liv og Forbedring af Skolernes Stilling deroppe. De nugældende Bestemmelser for Kirke- og Skolevæsenet i Grønland hvile paa en kongelig Resolution af 27. December 1844, og den senere Udvikling er foregaaet administrativt samt ved særlige Bevillinger paa Finansloven. Navnlig blev der ved Finansloven for 1883—84 indført ensartet, regelmæssig og stigende Pengeløn for samtlige Missionærer, ligesom der ved Finansloven er oprettet to ny Missionariater, Præsteembeder, deroppe, nemlig i 1894 ved Angmagsalik og i 1900 ved Julianehaab. Endelig er der i 1904—05, altsaa i indeværende Aar, oprettet et Provsteembede, forbundet med Stillingen som Seminarieførstander i Godthaab.

Et vigtigt Skridt til Forbedring af Skoleforholdene i Grønland skete paa Finansloven for 1903—04, da der gennemførtes en højst nødvendig Lønningsreform for de indfødte Kateketer eller Lærere og Præstemedhjælpere deroppe, en Reform, hvoraf der med Grund ventes en god Virkning for Skolevæsenet.

Der er saaledes efterhaanden arbejdet fremad paa Grundlag af Resolutionen af 1844; men Ministeriet maa dog formene, at det nu er paa Tide at gaa til mere gennemgribende Reformers for Kirke- og Skolevæsenet i Grønland, for at Kirken og Skolen kan komme til at virke med Kraft for Udviklingen af Grønlandernes aandelige Vel. Det vil da være naturligt,

at man ved denne Lejlighed forlader den hidtil brugte Fremgangsmaade, hvor Rigsdagen kun ved enkelte Forslag paa Finansloven har haft Lejlighed til at medvirke til og beskæftige sig med Ordningen af disse Forhold i Stedet for direkte at tage Bestemmelse i Sagen. Det Lovforslag, jeg har den Ære at fremsætte, gaar derfor ud paa at lovfæste Ordningen af Kirke- og Skolevæsenet i Grønland og lægge den hele Ordning ind under Lovgivningsmagten.

Et Hovedpunkt af afgørende Betydning i dette Forslag til en Reform, sigtende til at fremme Grønlandernes aandelige Udvikling, er Spørgsmaalet om indfødte Grønlanderes Ansættelse som Præster.

Dette Spørgsmaal er allerede rejst af dette Tings Finansudvalg saa langt tilbage som i 1868. Det var derefter et Hovedpunkt for Overvejelserne i den Kommission, der i 1871 blev nedsat til at tage Kirke- og Skoleforholdene i Grønland under Overvejelse. Denne Kommission udtalte, at vel maatte man her gaa frem med Varsomhed, men man burde stadig skride frem mod det Maal, at de fleste Præsteembeder i Grønland beklædtes af indfødte. Sigtende hertil foreslog Kommissionen derfor de to grønlandske Seminarier udvidede, saa at den egentlige teologiske Uddannelse for saadanne grønlandske Præster kunde gives her. Der fremkom vel ikke direkte Resultat af denne Kommissions Betænkning; dog er senere i den forløbne Tid, altsaa i de mellemliggende 30 Aar, 6 indfødte Grønlandere blevne præstevede til at overtage Præstegerning deroppe.

Disse Udnævnelser af 6 Grønlandere havde mere Præget af at være spredte Undtagelsestilfælde end en systematisk Stræben efter at komme henimod en indfødt Præstestand i Grønland, og der har heller ikke været nogen fælles Plan for de vedkommendes Uddannelse, som paa en enkelt Undtagelse nær er sket her i Landet.

Men gennem 30 Aar have altsaa indfødte været Præster i Grønland, ligesom hele Lærergerningen i Børneskolen næsten udelukkende har hvilet paa Grønlanderne selv. Naar derfor dette Lovforslag nu har som et Hovedpunkt det Formaal, at største Delen af Præsterne i Grønland skal være udgaaet af Landets egne Børn, drejer det sig altsaa ikke om et pludseligt Spring, men om en naturlig Fortsættelse og Udvikling af de givne Forhold.

Jeg skal her tilføje, at saavel Sjællands Biskop som Lektor og samtlige grøn-